

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Ресурс годин на вивчення дисципліни «Основи академічного письма» згідно з чинним РНП, розподіл по семестрах і видах навчальної роботи для різних форм навчання характеризує Таблиця 1.

Таблиця 1 – Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни

	Всього	Розподіл по семестрах
--	--------	-----------------------

Найменування показників			Семестр 1		Семестр _____	
	Денна форма навчання (ДФН)	Заочна (дистанційна) форма навчання (ЗФН)	Денна форма навчання (ДФН)	Заочна (дистанційна) форма навчання (ЗФН)	Денна форма навчання (ДФН)	Заочна (дистанційна) форма навчання (ЗФН)
Кількість кредитів ECTS	4		4			
Кількість модулів	1		1			
Загальний обсяг часу, год	120		120			
Аудиторні заняття, год, у т.ч.:	54		54			
лекційні заняття	18		18			
семінарські заняття	-		-			
практичні заняття	26		26			
лабораторні заняття	-		-			
Самостійна робота, год, у т.ч.	76		76			
виконання курсового проекту (роботи)	-	-	-			
виконання контрольних (розрахунково-графічних) робіт	-		-			
опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	-		-			
опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	12		12			
підготовка до практичних занять та контрольних заходів	34		34			
підготовка звітів з лабораторних робіт	-		-			
підготовка до заліку	30		30			
Форма семестрового контролю	екзамен		екзамен			

2 МЕТА ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Мета вивчення дисципліни – формування у студентів навичок академічної культури та академічної грамотності, необхідних для успішного провадження науково-дослідницької та науково-навчальної роботи в університеті.

Студенти повинні демонструвати такі **результати навчання** через знання, уміння та навички:

- знати традиції академічного спілкування та міжнародний досвід;

- розрізняти жанри академічного письма;
- оперувати поняттями «науковий стиль», «науковий текст», «академічна комунікація», «академічне письмо», знати їхні інтегральні та диференційні характеристики;
- генерувати наукові ідеї, моделювати наукові знання й організовувати процес академічного письма;
- послуговуватися репрезентаційними й аргументаційними формами мовлення в академічній комунікації;
- створювати фрагменти текстів-розповідей, текстів-описів, текстів-міркувань, текстів-доказів, текстів-визначень, урахувати особливості їх побудови;
- вести наукову дискусію, доводити або спростовувати актуалізовані твердження;
- піддавати компресії чужий текст, групувати джерела, систематизувати матеріал, покликатися на авторитетних науковців, цитувати їх позиції;
- академічно грамотно обґрунтовувати актуальність теми, висвітлювати стан розроблення проблеми, формулювати об'єкт, предмет, мету й завдання;
- застосовувати різні види правок академічного тексту;
- писати академічне есе.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів компетентностей, передбачених відповідним стандартом вищої освіти України:

загальних:

- **ЗК 5.** Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- **ЗК 7.** Навички виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних усних, письмових та електронних джерел.
- **ЗК 9.** Здатність спілкуватися державною мовою з представниками інших професійних груп різного рівня для донесення до фахівців і нефахівців інформації та власного досвіду в галузі професійної діяльності.
- **ЗК 13.** Здатність складати тексти, робити презентації та повідомлення для аудиторії та широкого загалу державною мовою.

Результати навчання дисципліни деталізують такі програмні результати навчання, передбачені відповідним стандартом вищої освіти України:

- **РН 3.** Демонструвати навички усного та письмового спілкування державною мовою, використовуючи навички міжособистісної взаємодії, працюючи в міжнародному контексті з фахівцями та нефахівцями в галузі, з використанням сучасних засобів комунікації.
- **РН 5.** Володіти навичками спілкування державною мовою, використовуючи професійну термінологію.

3 ПРОГРАМА ТА СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

3.1 Теми лекційних занять

Теми лекційних занять дисципліни наведено у таблиці 2.

Таблиця 2 – Теми лекційних занять

Шифр		Обсяг годин		Література	
		ДФН	ЗФ Н	поряд-ков ий номер	розділ, підроз-д іл
М 1	Українськомовна академічна комунікація: теоретичні і практичні засади	18			
ЗМ1	Формування академічної культури студента.	10			
Л 1.1	Мета і завдання навчальної дисципліни “Основи академічного письма”. Академічна доброчесність. Інтелектуальна власність. Плагіат.	2		3 (о)	С. 5-14
Л 1.2	Науковий стиль (ознаки, мовні засоби, підстилі, жанри). Термін. Ознаки терміна. Формування української термінології.	2		3 (о)	С. 15-20
Л 1.3	Ділова документація. Мотиваційний лист. Резюме.	2		3 (о)	С. 21-27
Л 1.4	Різновиди компресії наукового тексту: тези, конспект, реферат, анотація. Покликання, перепокликання та цитування, перецитування, самоцитування.	2		3 (о)	С. 27-40
Л 1.5	Вимоги до укладання списку використаних джерел у науковій роботі. Правила оформлення таблиць, рисунків, формул. Додатки як структурний компонент наукової роботи.	2		1 (о)	С. 14-17
ЗМ 2	Створення та редагування академічного тексту	8			
Л 2.1	Поняття про досконалий науковий текст. Дієвість наукового тексту. Механізми впливу на читача. Поняття про «науковий жаргон». Вияви «наукового жаргону» на лексичному та граматичному мовних рівнях.	2		4 (о)	3.1–3.4
Л 2.2	Вибір нормативних лексико-семантичних та фразеологічних мовних засобів для створення академічного тексту.	2		4 (о)	1.2.1
Л 2.3	Граматичні мовні засоби в академічному тексті. Вибір нормативних граматичних форм для створення академічного тексту.	2		2 (д)	С. 104-116
Л 2.4	Академічне есе як один із жанрів академічного письма. Жанрові особливості й різновиди академічного есе.	2		2(о)	С. 136-145

3.2 Теми практичних (семінарських) занять

Теми практичних (семінарських) занять дисципліни наведено у таблиці 2.

Таблиця 2 – Теми практичних (семінарських) занять

Шифр		Обсяг годин		Література	
		ДФН	ЗФ Н	поряд-ковий номер	розділ, підрозділ
М 1	Українськомовна академічна комунікація: теоретичні і практичні засади	26			
ЗМ1	Формування академічної культури студента.	8			
П 1.1	Вступ. Мета та завдання курсу. Культура особистості дослідника. Академічна доброчесність і її порушення. Бухарестська декларація етичних принципів вищої освіти у Європі. Західний досвід покарання за нечесність. Авторське право. Плагіат як крадіжка інтелектуальної власності. Види плагіату. Академічний плагіат.	2		1 (i) 1 (д) 2 (д) 3 (д)	С. 21–33, С. 42–55 С. 17-18 С. 145–169 С. 1–33
П 1.2	Академічне письмо як один із різновидів наукового (академічного) спілкування. Науковий стиль, науковий текст, академічна комунікація.	2		2 (o) 4 (o)	С.14-23 1.3.2
П 1.3	Різновиди компресії наукового тексту: тези, конспект, реферат, анотація. Покликання, перепокликання та цитування, перецитування, самоцитування: доцільність, вмотивованість, аргументованість, коректність.	2		2 (o) 2 (д)	С.64-74 С. 83–85
П 1.4	Вимоги до укладання списку використаних джерел у науковій роботі. Монографічний і аналітичний бібліографічний опис. Особливості опису інтернет-джерел.	2		1 (o)	С. 20–23
ЗМ 2	Створення та редагування академічного тексту	18			
П 2.1	Вступна й висновкова частини у структурі академічного тексту. Мовні кліше в академічному тексті. Основні функції й характеристики вступу академічного тексту. Академічно грамотне обґрунтування актуальності теми, висвітлення стану розроблення проблеми, формулювання об'єкта, предмета, мети та завдань. Зв'язок вступу та висновків. Співвідношення теми, мети, завдань і висновків академічного тексту. Типові помилки в написанні загальних висновків.	2		2(o) 1 (i)	С.85-90 С. 99–124
П 2.2	Вимоги до подання змісту наукової роботи. Правила оформлення таблиць, рисунків, формул. Додатки як структурний компонент наукової роботи.	2		4 (i)	С. 55–60

Шифр		Обсяг годин		Література	
		ДФН	ЗФН	порядковий номер	розділ, підрозділ
П 2.3	Поняття про досконалий науковий текст. Дієвість наукового тексту (оновлення стилю, виразність і читабельність, зв'язок «автор – читач»). Механізми впливу на читача (увага, цікавість, радість пізнання, співдумання, проблемний виклад, діалогічність, недомовленість). Головні чинники виразності (ясність, стислість, композиційна довершеність)	2		4 (о) 3 (і)	3.1–3.4 С. 22–44
П 2.4	Поняття про «науковий жаргон». Вияви «наукового жаргону» на лексичному та граматичному мовних рівнях (перенасичення тексту термінами, невиправдане залучення термінів з інших наук, термінологічне псевдоноваторство, непотрібні запозичення, громіздкі речення, нагромадження іменників, багатослів'я, марнослов'я («вода»)).	2		4 (о)	2.1-2.3
П 2.5	Види академічних текстів за формою комунікації та способом викладу матеріалу. Текст-розповідь. Текст-опис. Текст-міркування. Текст-доказ. Текст-визначення. Особливості побудови.	2		2 (о)	С.45-55
П 2.6	Абзац як структурний елемент академічного тексту і засіб реалізації категорій зв'язності й цілісності. Структура абзацу. Роль першого речення в абзаці. Логіко-смісловий аналіз побудови речень та абзаців. Типи зв'язків речень в абзаці. Доцільність / недоцільність використання лексичних повторів. Способи і засоби досягнення точності, послідовності, зрозумілості.	2		2(о) 2 (д)	С.74-85 С. 92–98
П 2.7	Вибір нормативних лексико-семантичних та фразеологічних мовних засобів для створення академічного тексту. Поняття про термін. Вимоги до терміна. Загальнонаукові та вузькоспеціальні терміни. Терміни і професіоналізми.	2		2(о) 4 (о)	С.116-122 1.2.1
П 2.8	Граматичні мовні засоби в академічному тексті. Вибір нормативних граматичних форм для створення академічного тексту. Дієслівне та приєдникове керування. Активні й пасивні дієприкметники. Вибір синтаксичної побудови. Порядок слів. Однорідні члени речення. Дієприкметникові звороти. Вставні та вставлені конструкції.	2		2(о) 2 (д) 2 (і)	С.123-129 С. 104-116 С. 36–55

Шифр		Обсяг годин		Література	
		ДФН	ЗФН	порядковий номер	розділ, підрозділ
П 2.9	Академічне есе як один із жанрів академічного письма. Жанрові особливості й різновиди академічного есе. Етапи організації процесу академічного письма (написання есе). Структура академічного есе. Рекомендації щодо підготовки й написання академічного есе: критерії оцінювання.	2		2(о)	С.136-145

Разом:

Модуль 1, до якого входять два змістових модулі.

3.2 Завдання для самостійної та індивідуальної роботи студента

Перелік матеріалу, який вноситься на самостійне вивчення, наведено у таблиці 3.

Таблиця 3 – Матеріал, що вноситься на самостійне вивчення

Шифри	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), питання, які вносяться на самостійне вивчення	Обсяг годин	Література	
			порядковий номер	розділ, підрозділ
М 1	Українськомовна академічна комунікація: теоретичні і практичні засади	12		
ЗМ1	Формування академічної культури студента.	8		
Т 1.3-1.4	Написати анотацію до наукової статті за фахом.	4	1 (о) 2 (о)	С. 5–14 С.64-74
Т 1.5	Подати тези наукової статті за фахом.	2	1 (о)	С. 14–20
Т 1.8	Подати різні види бібліографічного опису (до статті за фахом).	2	1 (о)	С. 20–27
ЗМ2	Створення та редагування академічного тексту	4		
Т 2.9-2.10	Написати академічне есе на одну із запропонованих тем.	4	1 (о) 2(о)	С. 27–38 С. 136-145

3.1. Основна література

- 1 (о). Когут О. В., Венгринюк М. І., Литвин Н. Б., Мельник О. М. Основи академічного письма: методичні вказівки до виконання самостійної роботи. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2021. 45 с.
- 2 (о). Колоїз Ж. В. Основи академічного письма : практикум. Кривий Ріг : ФОП Маринченко С. В., 2019. 178 с.

- 3 (о). Мартинюк О. М. Академічне письмо: конспект лекцій. Луцьк, 2021. 47 с.
- 4 (о). Селігей П. Світло і тіні наукового стилю. К. : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2018. 628 с.

3.2 Додаткова література

- 1 (д). Венгринюк М. І., Мельник О. М. Формування образу автора сучасного науково-технічного тексту. *Каразінські читання: Людина. Мова. Комунікація* : тези доповідей XVI наукової конференції з міжнародною участю. Харків, 2017. С.17-18.
- 2 (д). Лютий Т. В., Денисова О. С. Академічне письмо та оприлюднення наукових результатів : навчальний посібник. Суми, 2019. 186 с.
- 3 (д). Назаровець С., Борисова Т. Відкритий доступ до наукових цитувань : практичний посібник. К. : ДНТБ України, 2019. 33 с.

3.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті

- 1 (і). Ревуцька С. К., Зінченко В. М. Академічне письмо : навчальний посібник. Кривий Ріг, 2019. 130 с. URL: <http://surl.li/agkel>
- 2 (і). Селігей П. Іменниковість versus дієслівність: у пошуках золоті середини. *Мовознавство*. 2014. № 4. С. 36–55. URL: <http://surl.li/cxlaa>
- 3 (і). Селігей П. Типи багатослів'я в наукових текстах. *Українська мова*. 2013. № 4. С. 22–44. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ukrm_2013_4_4.
- 4 (і). Шкіцька І. Ю. Основи академічної доброчесності. Практикум : навч.-метод. посіб. Тернопіль ТНЕУ, 2018. 64 с. URL:<http://surl.li/cxlaf>

5 ФОРМИ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі викладання і вивчення дисципліни «Основи академічного письма» використано такі методи навчання, як: МН 1.1 – лекція; МН 1.2 – розповідь-пояснення; МН 1.3 – бесіда; МН 2.1 – ілюстрування; МН 2.4 – комп'ютерні і мультимедійні методи; МН 3.1 – вправи; МН 9 – порівняння; МН 10 – узагальнення; МН 17 – дослідницький; МН 18 – методи самостійної роботи вдома; МН 19 – робота під керівництвом викладача; МН 20.7 – бесіда-діалог.

6 ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Допуск до іспиту з дисципліни «Основи академічного письма» відбувається після виконання усіх видів робіт та завдань відповідно до робочої програми та індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти. Відпрацювання пропущених занять здійснюється у відведений для цього час відповідно до графіку проведення консультацій викладачів кафедри філології та перекладу. На максимальну кількість балів може претендувати робота студента, виконана без запізнення та з дотриманням правил академічної доброчесності; списана цілком робота – анульована без права перевиконання.

7 МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Контроль і оцінювання знань студентів з дисципліни «Основи академічного письма» здійснюється в наступних формах:

- поточний міжсесійний контроль засвоєння змістових модулів курсу впродовж семестру (МФО 4 – поточний контроль, МФО 5 – усний контроль, МФО 6 – письмовий контроль, МФО 7 – тестовий контроль).

- сесійний семестровий контроль після завершення семестру під час заліково-екзаменаційної сесії (МФО 1 – іспит).

Схема нарахування балів під час оцінювання знань студентів з дисципліни «Основи академічного письма» наведено у таблиці 5.

8 МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Схему нарахування балів під час оцінювання знань студентів з дисципліни наведено в таблиці 5.

Таблиця 5 – Схема нарахування балів під час оцінювання знань студентів з дисципліни

Семестровий модуль № 1	
П 1.1	5
П 1.2 Резюме	5
П 1.3 Мотиваційний лист	10
П 1.4 Анотація до наукової статті (за фахом)	10
П 2.1 Тези до наукової статті (за фахом)	10
П 2.2	10
П 2.3	5
П 2.4	5
П 2.5	5
П 2.6	5
П 2.7	5
П 2.8 Академічне есе	10
П 2.9 Підсумкова контрольна робота	15
Разом	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
67-74	D	
60-66	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни